Vlaanderen
is milieu

Integraal Waterbeleid
Maasbekken

Break-outroom

Watertekort

Welke maatregelen nemen we in het buitengebied?

levuur

tree company

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Riviercontract Dommel

2021

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Riviercontract Dommel

2017

2018

2019

April 2020

"2020 staat nu al op lijst van jaren met langdurige droogte"

Riviercontract Dommel

- 2017, 2018, 2019 en 2020: 4x een neerslagtekort met terugkeerperiode 5-20 jaar

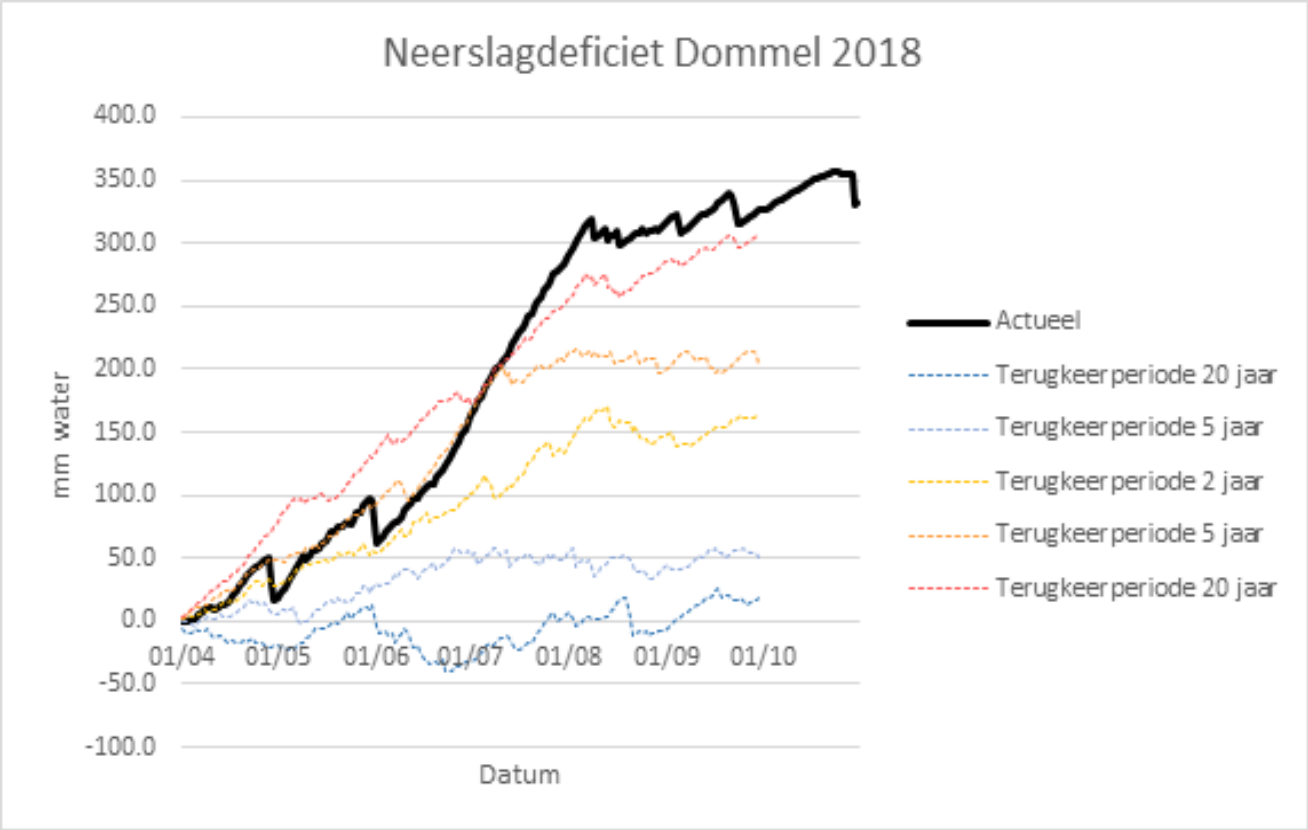

Coussement, T., Willems, P., Bertels, D., Huysmans, M., Vaessens, A., Vanrespaille, H., Reynaert, S., Elsen, F., Beyen, S., & Demuijnck, M. (2021). *Opmaak van een dynamische waterbalans met afwegingskader en instrumenten voor een reactief en proactief waterbeleid*. Bodemkundige Dienst van België, KU Leuven R&D, Vrije Universiteit Brussel, Provincie Limburg. Eindrapport 25/06/2021. 300+24p.

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

Riviercontract Dommel

- Relatieve toestand van de ondiepe grondwaterstand (1/2000 – 8/2021)

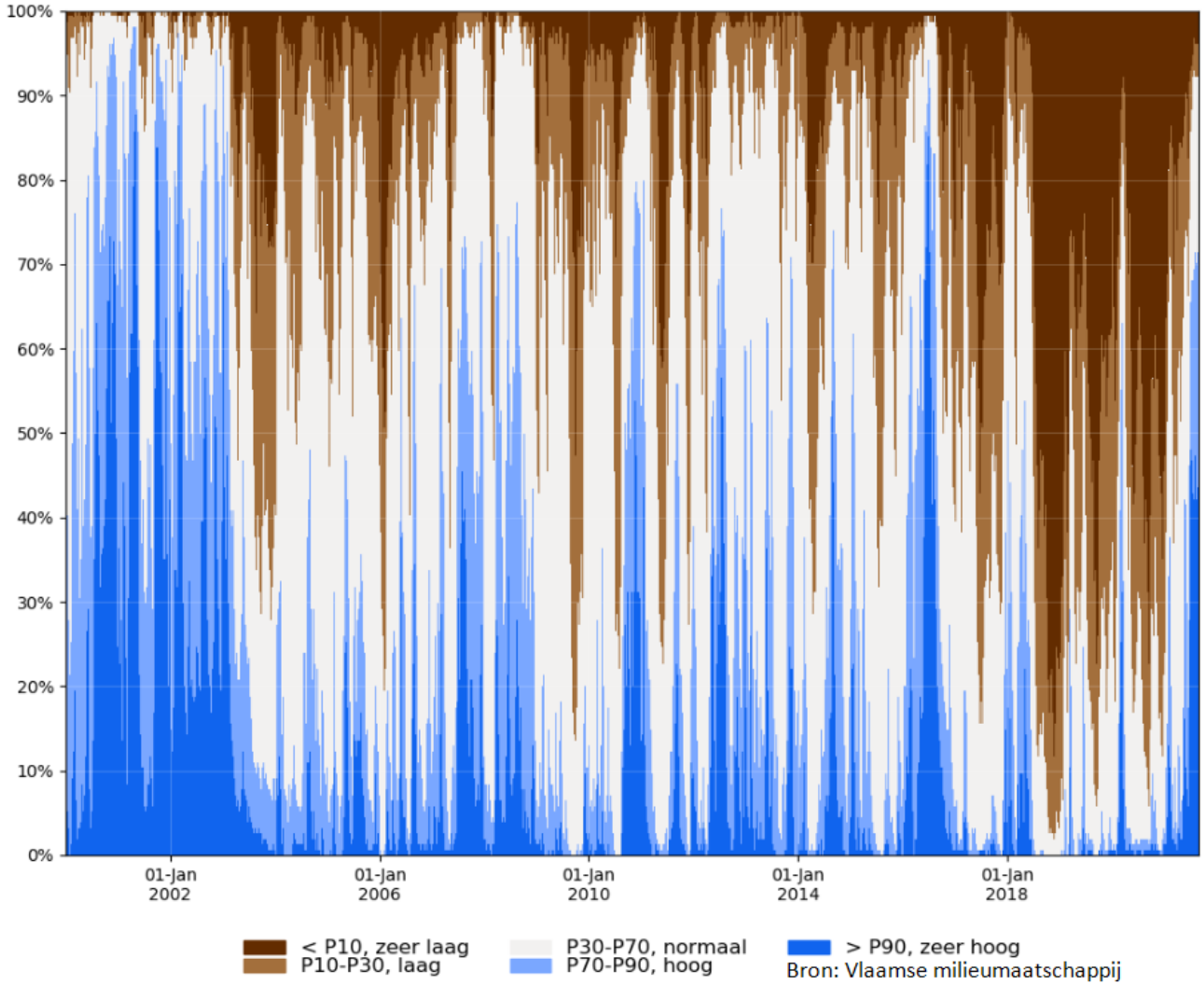

Riviercontract Dommel

- Huidige grondwaterstandsveranderingen en relatieve situering van de huidige ondiepe grondwaterstand

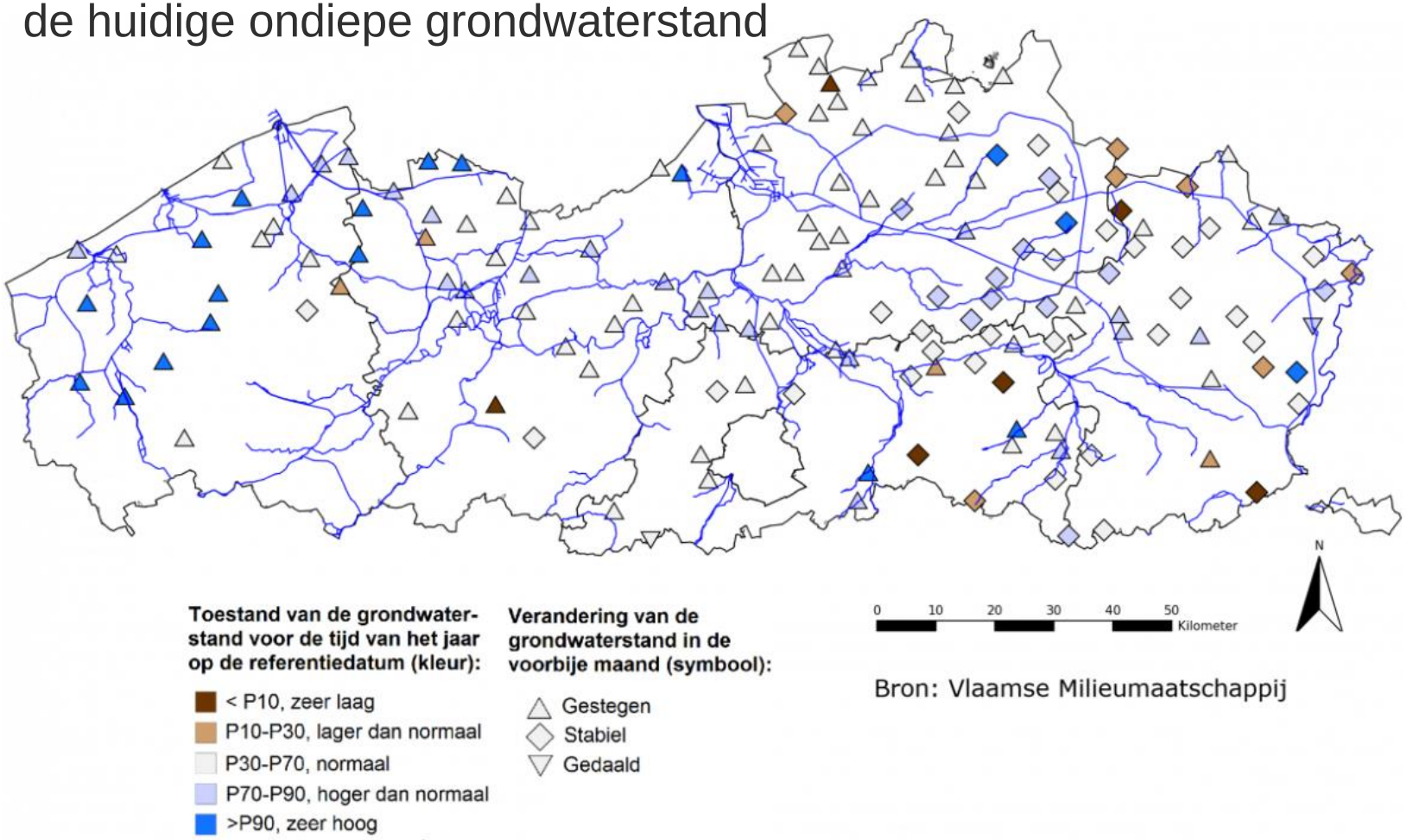

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

Riviercontract Dommel

Thema 1: Watertekort

- Huidige toestand
- Beleid
- Eerder genomen maatregelen
- Knelpunten en uitdagingen
- De maatregelen van het riviercontract Dommel
  - Ingrepen aan waterlopen en grachten
  - Ingrepen op perceelniveau
  - Studies en plannen
  - Sensibilisering

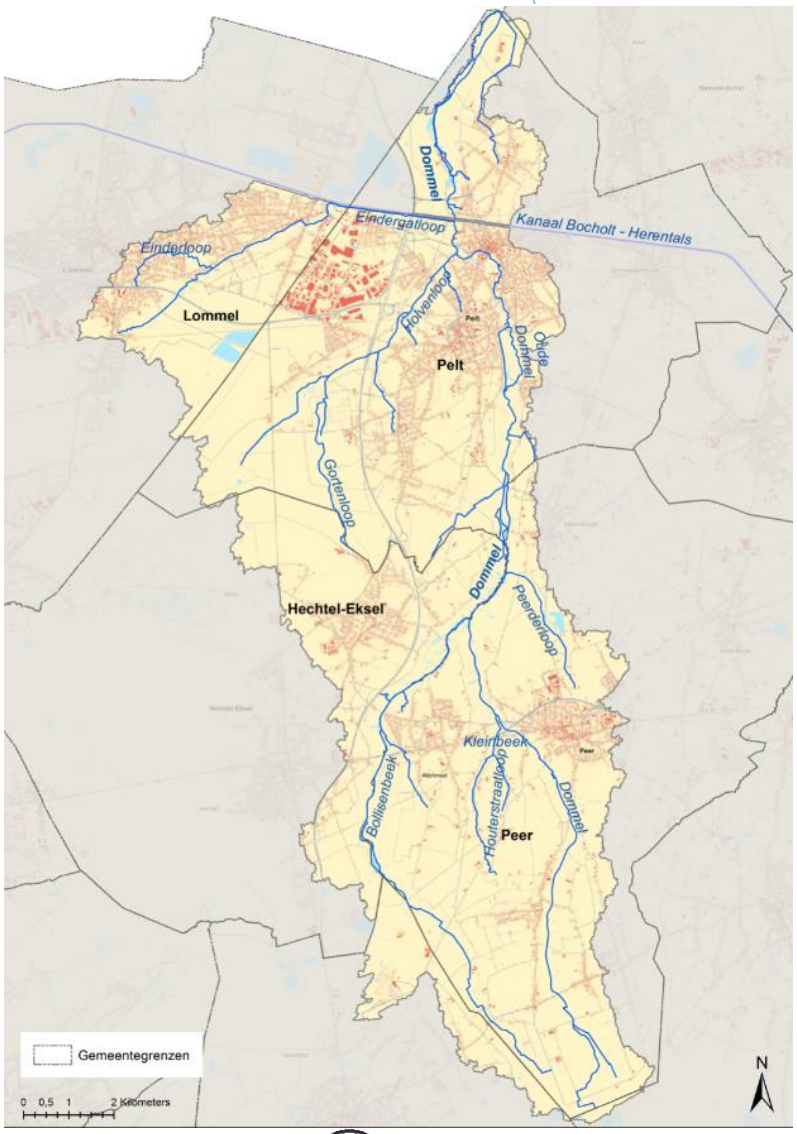

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

Riviercontract Dommel

Thema 1: Watertekort

→ De essentie: water vasthouden en laten infiltreren, minder snel afwateren

Actief peilbeheer in landbouwgebied

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Riviercontract Dommel

provincie Limburg

Vlaanderen
is milieu

Thema 1: Watertekort

✖	✖	✖	✖	Actie 1: een integraal en klimaatrobuust maaibeheerplan
✖				Actie 2: onderzoek naar concrete droogtemaatregelen op en rond waterlopen en grachten
✖	✖	✖		Actie 3: rivier- en valleiherstel van de Dommel en de Bolissenbeek ter hoogte van Hoksent / Speciale Beschermingszone (SBZ) Dommelvallei
✖	✖			Actie 4: waterschaarste en verdroging tegengaan door water vast te houden in natuurgebieden
✖				Actie 5: inzetten op peilgestuurde drainage
✖				Actie 6: waterverspilling tegengaan bij tijdelijke grondwaterbemaling op bouwwerven
✖	✖	✖	✖	Actie 7: stoepen ontharden en vervangen door wadi's in de gemeente Pelt
✖	✖	✖		Actie 8: het NOLIM-Park afkoppelen en omvormen tot een klimaatadaptief bedrijventerrein
✖	✖			Actie 9: bosomvorming in het Lindelbos
✖				Actie 10: hemelwater- en droogteplannen opmaken voor Pelt, Peer, Hechtel-Eksel en Lommel
✖				Actie 11: de verdrogende werking van de N74 in kaart brengen en evalueren
✖				Actie 12: een eco-hydrologische studie opmaken over het gebied Schietveld
✖				Actie 13: natuurbeheerplannen opmaken en uitvoeren voor Natuur en Bos-domeinen
✖	✖			Actie 14: watercoaches opleiden en inzetten
✖				Actie 15: bedrijven informeren en sensibiliseren

Riviercontract Dommel

Vlaanderen
is milieu

Thema 1: Watertekort

- **Actie 1: een integraal en klimaatrobuust maaibeheerplan**

Watering
DE DOMMELVALLEI

Van “ruimingswerken” naar een doordacht klimaatrobuust maaiplan in de Dommelvallei

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

levuur
changing the game

tree company

Even terug…

Dommel te Peer

Naoorlogse jaren…

- Economische expansie
- Riolering, verhardingen
- Schaalvergroting landbouw
- Geen gewestplannen…
- Allerhande infrastructuurwerken…

Doel: water moest snel weg via beken en grachten!

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Ook het maaibeleid…

- In het teken van snelle afvoer

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Resultaat…

Een goed maaibeleid is een onderdeel van een evenwichtig waterbeheer

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Ons plan…

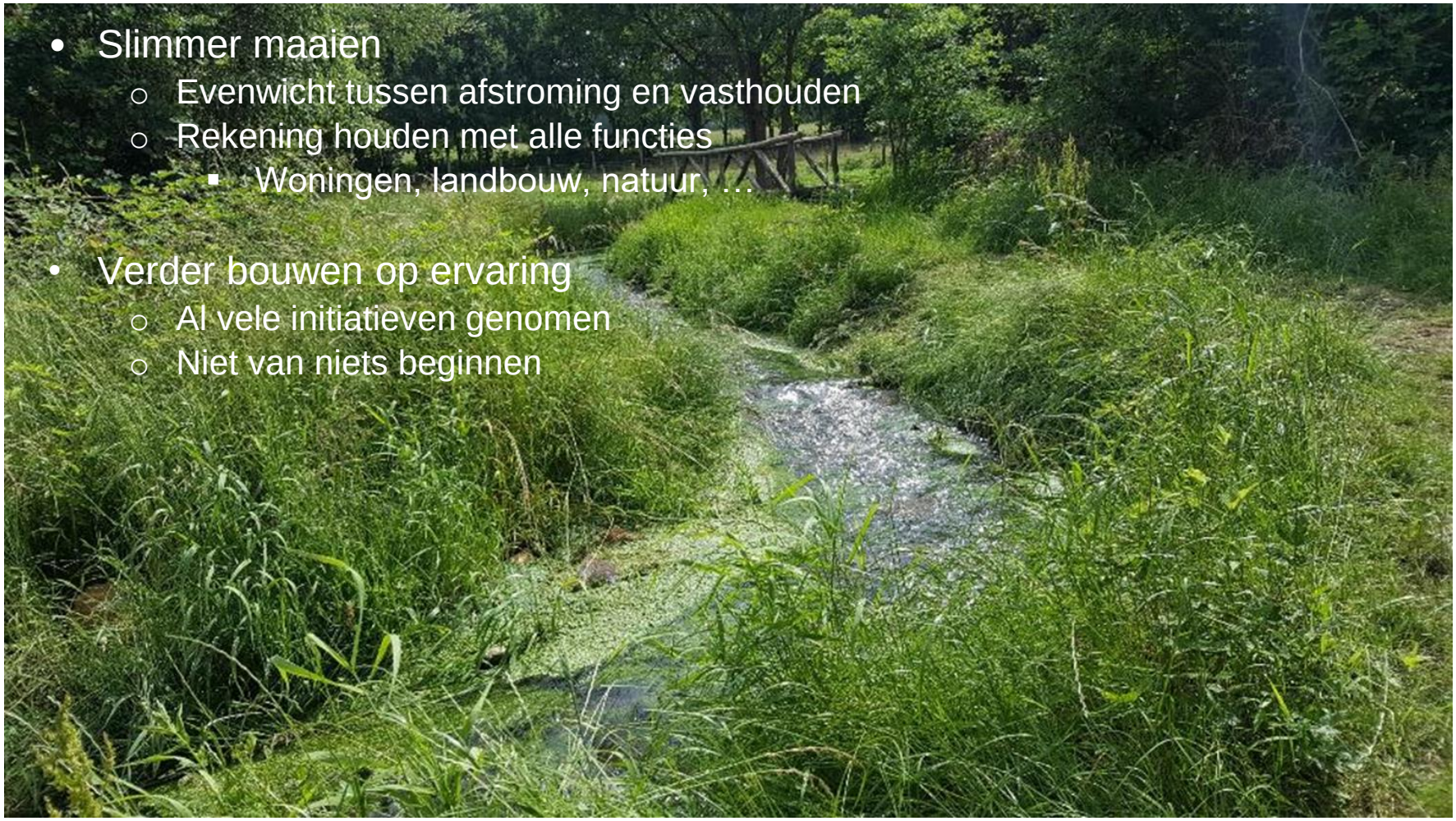

- Slimmer maaien
  - Evenwicht tussen afstroming en vasthouden
  - Rekening houden met alle functies
    - Woningen, landbouw, natuur, …
- Verder bouwen op ervaring
  - Al vele initiatieven genomen
  - Niet van niets beginnen

Ons plan…

- Iedereen doet mee
  - Gemeenten
  - Provincie
  - Watering
  - VMM
- Sterkte van het riviercontract

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Het plan moet:

→ Meer aanleunen tegen natuurlijk watersysteem

ZUINIG OMGAAN – VASTHOUDEN – INFILTREREN

- Volledige vallei onder de loep nemen

  (eigen werken kritisch durven te bekijken)
- Van de kleinste naar de grootste beken/grachten
- 250 km (raming)
- Wat willen? Waar kan wat?

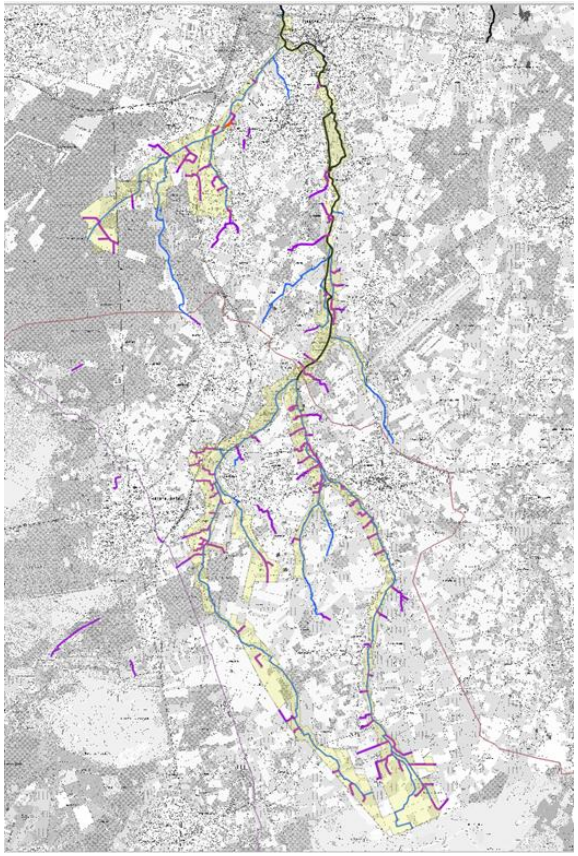

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

Het plan moet:

→ Discussies losmaken

Droogstaande beek: heeft maaien hier zin?

Het plan moet:

→ Discussies losmaken

Volledige ‘grondige’ ruiming of ‘zacht’ maaien
Kwaliteit van het maaien – code van goede praktijk

Het plan moet:

→ Discussies losmaken

Beplanting: geen, gedeeltelijk of volledig?
Moet alles toegankelijk zijn voor machines?

Het plan moet:

→ <u>Op terrein iets veranderen</u>

- Onderhoud is geen doel op zich
  - Uitvoeren van een visie
- Moet een dynamisch en maatschappelijk gedragen beheer voorstellen
  - Voor alle beken en grachten in de Dommelvallei
  - Met handleiding voor beleid, toezichters, aannemers, …

- Moet meteen (deels) uitvoerbaar zijn op terrein
- Vatbaar voor voortschrijdend inzicht
- Lokaal gecommuniceerd

Oppassen voor valkuilen!

Watering DE DOMMELVALLEI

Vlaanderen is milieu

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

levuur

tree company

Watering DE DOMMELVALLEI

Vlaanderen is milieu

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

levuur

tree company

Riviercontract Dommel

Vlaanderen
is milieu

Thema 1: Watertekort

- **Actie 5: inzetten op peilgestuurde drainage**

BOEREN NATUUR VLAANDEREN

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

levuur

tree company

BOEREN NATUUR VLAANDEREN

(Tot juli 2020 eco2 agrobeheercentrum)

Vlaanderen is milieu

VZW die via projecten

- inzet op **verduurzaming van de landbouwbedrijfsvoering** (biodiversiteit, milieu en klimaat)
- in groep (**agrobeheergroepen**) of individueel

Biodiversiteit

Landschap

Water

Bodem

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

levuur

tree company

BOEREN NATUUR VLAANDEREN

Vlaanderen is milieu

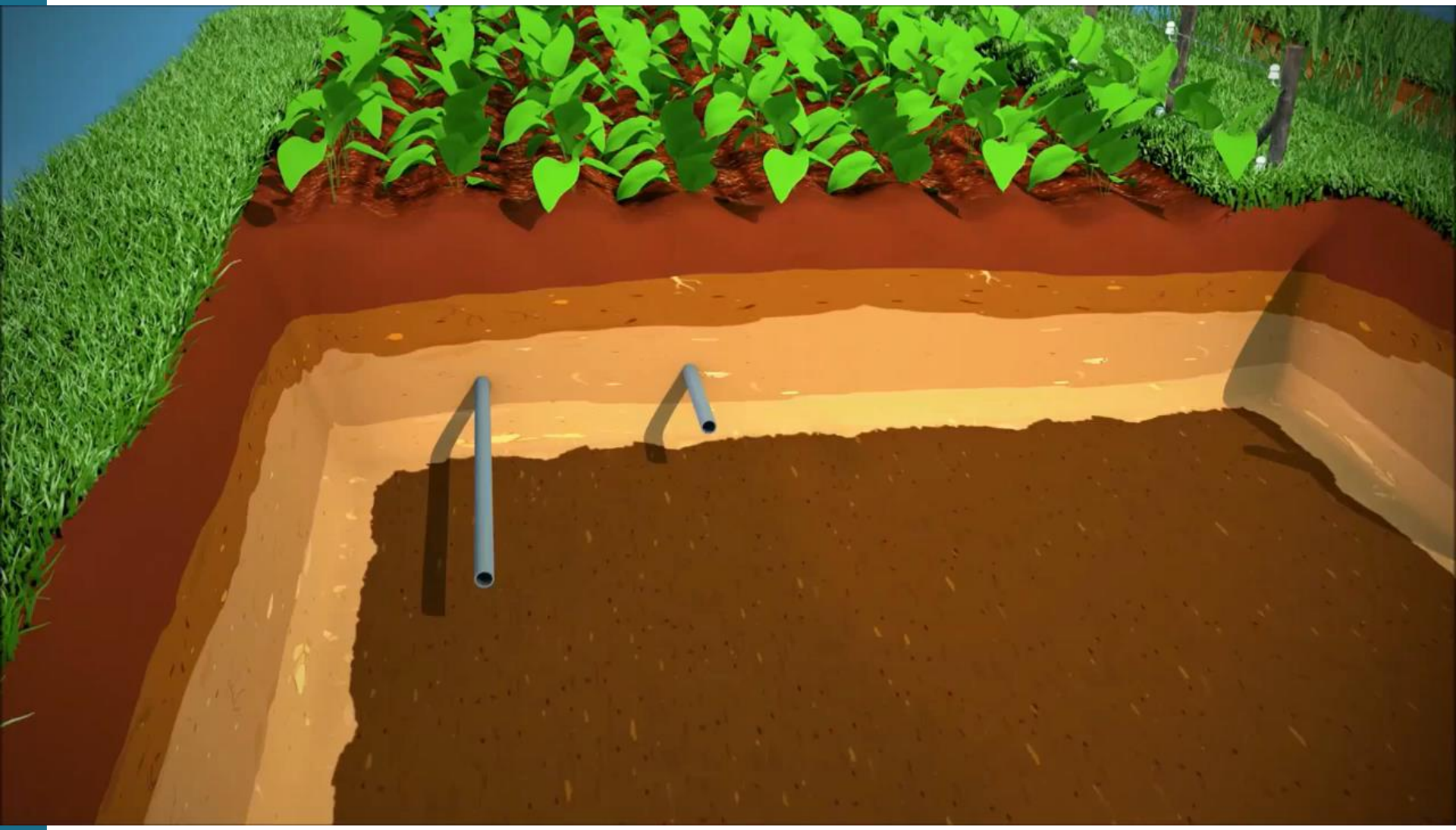

BOEREN NATUUR VLAANDEREN

Vlaanderen is milieu

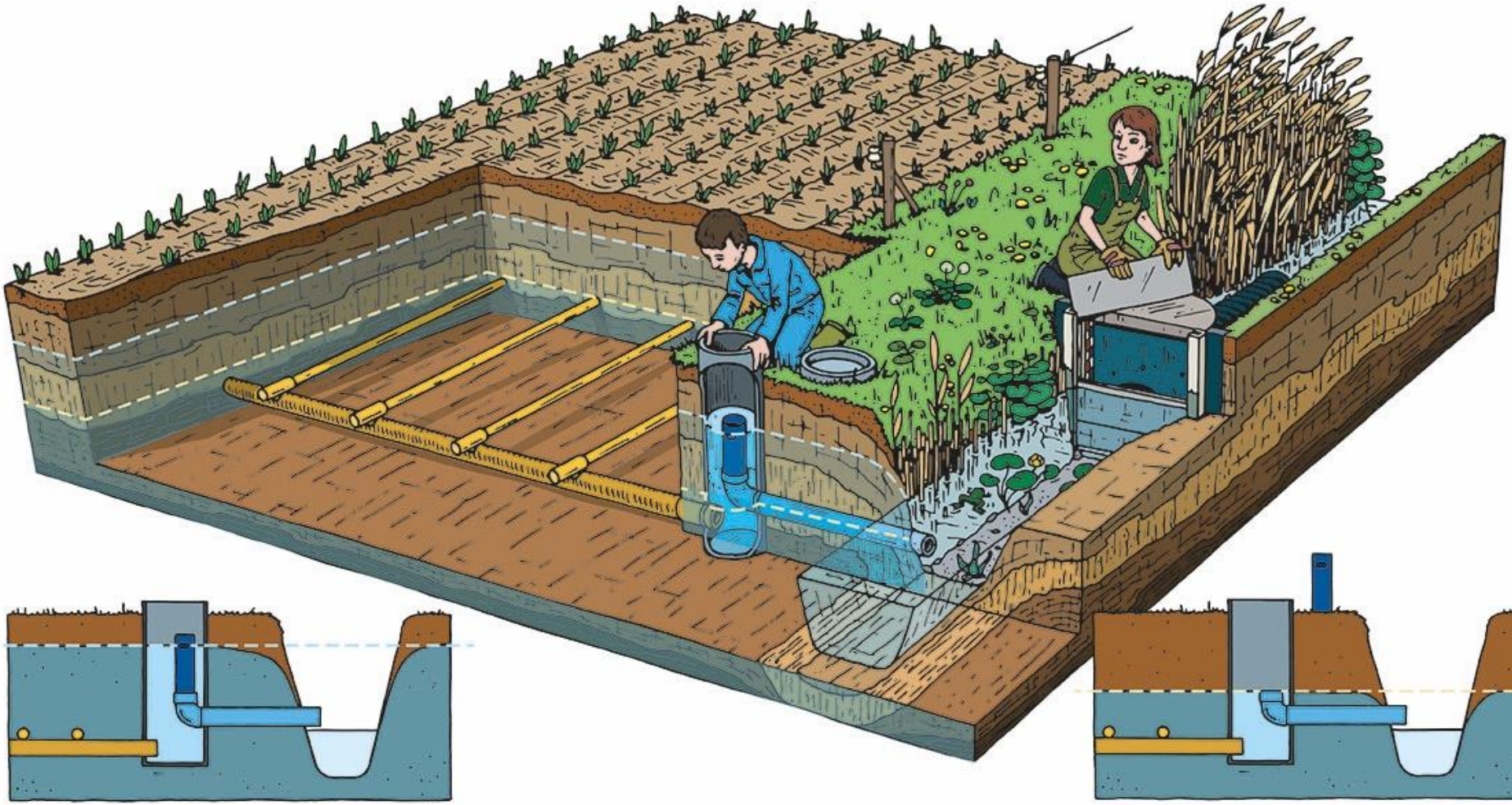

Situatie tijdens het jaar

Situatie tijdens de oogstperiode of tijdens veldwerkzaamheden

BOEREN NATUUR VLAANDEREN

Vlaanderen is milieu

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

levuur

tree company

10 cm grondwaterstijging
30 – 35 mm extra ET ~ 1 ton droge stof meeropbrengst

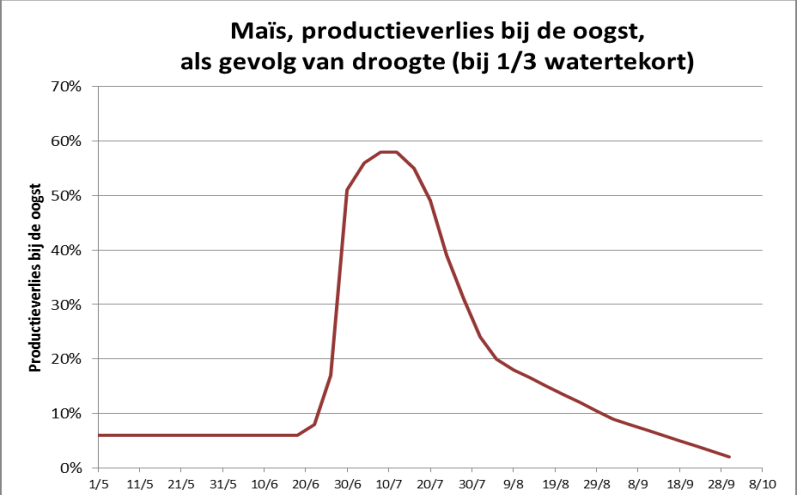

Vlaanderen
is milieu

Meeropbrengsten door correcte peilgestuurde drainage t.o.v. klassieke drainage

	Bocholt Maïs	Bree Maïs	Bocholt Gras	Neerpelt Gras	Bocholt Aardappel	Bree Aardappel
Sim.periode	2006-2017	2007-2018	2007-2018	2006-2016	2006-2017	2007-2018
€/ ha.jaar (gemiddeld)	**€ 104**	**€ 119**	**€ 185**	**€ 149**	**€ 363**	**€ 463**

Of besparing in 1 irrigatiebeurt

BOEREN NATUUR VLAANDEREN

Vlaanderen is milieu

500m³/ha berging – aldus per 5 ha →

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

levuur

tree company